

Mykolas Romeris
universitetas

Kaip rasti informacijos rašto darbui?

Parengė: vyr. bibliotekininkas

Albertas Olechnovičius

olex@mruni.eu

MRU biblioteka, 2022

Tikslas

Supažindinti su informacijos šaltinių
paieška pagrindiniuose MRU,
Lietuvos ir užsienio elektroniniuose
mokslinės informacijos ištekliuose

Turinys

- Reikšminiai = raktiniai žodžiai
- Užklauso formulavimas
- Informacijos šaltinių paieška
- MRU mokslinės informacijos ištekliai:
 - a) bibliotekos elektroninis katalogas ALEPH
 - b) prenumeruojamos duomenų bazės
 - c) MRU institucinė talpykla
- eLABa - Lietuvos akademinė elektroninė biblioteka
- LNB ištekliai
- Atvirosios prieigos ištekliai
- Mokslinės informacijos paieškos sistemos
- Paslaugos ir pagalba MRU bibliotekoje
- Bibliografinių įrašų tvarkymo programos

Reikšminiai žodžiai

Reikšminis žodis	<i>teisėtas, vadovas</i>
Sinonimai, susiję žodžiai	<i>legalus OR įstatymiškas, viršininkas OR lyderis OR vadas OR direktorius</i>
Visas pavadinimas	<i>Mykolo Romerio universitetas, <u>European Union</u>, <u>Hypertext Markup Language</u></i>
Trumpinys	<i>MRU, EU, HTML</i>
Bendras pavadinimas	<i>tikrinis baravykas, baltasis lokys, gripas</i>
Mokslinis pavadinimas (lotyniškai)	<i><u>boletus edulis</u> (lot.), <u>ursus maritimus</u> (lot.), <u>influenza</u> (lot.)</i>
Vienaskaita	<i>žmogus, <u>person</u> OR man OR <u>human</u></i>
Daugiskaita	<i>žmonės, <u>people</u></i>
Reikšminis žodis	<i>Skype</i>
Sulietuvinimas	<i><u>Skaipas</u> OR Skype programa</i>

Reikšminių žodžių paieška tezauruose

Tezauras – kontroliuojamas žodynas, kuriame terminai yra kruopščiai atrinkti ir susieti prasminiais ryšiais.

- [EUROVOC](#)
- [UNESCO thesaurus](#)
- [HASSET](#)
- [European Education Thesaurus \(EET\)](#)
- [MeSH \(Medical Subject Headings\)](#)

Reikšminiai = raktiniai žodžiai

Loginiai jungtukai

AND (liet. *ir*) – dažniausiai naudojamas loginis jungtukas, mažinantis paieškos rezultatų kiekį. Šiuo loginiu jungtuku galima jungti 2 ar daugiau reikšminių žodžių ar frazių.

Pvz.: Lietuva AND istorija → bus rodomi rezultatai, apimantys abu žodžius.

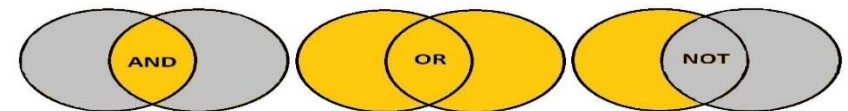
OR (liet. *arba*) – ne taip dažnai naudojamas loginis jungtukas kaip pirmasis, bet labai naudingas, kai rašto darbo tema yra nauja ir nėra daug informacijos šaltinių ta tema – didina paieškos rezultatų kiekį. Šiuo loginiu jungtuku galima jungti 2 ar daugiau reikšminių žodžių ar frazių.

Pvz.: „socialinis darbas“ OR „socialinės paslaugos“ → bus pateikiami rezultatai su viena iš šių frazių.

NOT (liet. *ne*) – labai retai naudojamas loginis jungtukas, mažinantis paieškos rezultatų kiekį. Šiuo loginiu jungtuku dažniausiai jungiami 2 reikšminiai žodžiai ar frazės, paskutinis iš kurių turi siauresnę prasmę.

Pvz.: Lietuva NOT istorija → bus pateikiami dokumentai apie Lietuvą, atmetant istorinį aspektą.

Užklausos formulavimas

Specialieji užklauso formulavimo simboliai

Simbolis	Naudojimas	Pavyzdys
Kabutės „“	Naudojamos tikslios frazės paieškai. Paieškos rezultatai su tik pavieniais frazę sudarančiais žodžiais nebus pateikiami.	„socialinės technologijos“
Žvaigždutė *	Naudojama įvairioms žodžio pabaigos formoms ir linksniams rasti.	<i>vadyb*</i> = vadyba, vadybą, vadybininkas, vadybininkai (ir kt. linksniai)
Klaustukas ?	Naudojami vienos nežinomos raidės pakeitimui ir kitų žodžio prasmių atskleidimui.	<i>ba?as</i> = <i>badas, bakas, balas, baras, basas, batas</i>
Šauktukas !		<i>vag!s</i> = <i>vagis, vagys</i>
Grotelės #		<i>m#n</i> = <i>man, men</i>
Pliusas +	Naudojamas panašiai kaip ir loginis jungtukas AND – mažina paieškos rezultatų kiekį.	+Lietuva +istorija
Minusas -	Naudojamas panašiai kaip ir loginis jungtukas NOT – mažina paieškos rezultatų kiekį.	Lietuva -istorija
Skliausteliai ()	Naudojami sudėtinės paieškos eiliškumui nustatyti ir išvengti netikslumams.	(Lietuva AND (istorija OR politika)) NOT religija

Užklauso formulavimas

Informacijos šaltinių paieška

Paieškos kriterijai:

- **Irašo žodis**
- **Dokumento antraštė**
- **Autoriaus pavardė**
- ISBN, ISSN, ISMN, DOI
- Leidėjas
- Išleidimo vieta
- Serija
- Saugojimo vietos šifras
- Ir kt.

[Paprasta paieška](#) | [Daugiaaspektė paieška](#) | [Išplėsta paieška](#) | [Paieška keliuose](#)

Iveskite žodį arba frazę

Paieškos laukas

Žodžiai greta?

Paieškos išteklius

Užklausos filtras

Kalba

Dokumento rūšis

Apie paiešką

Paprasta paieška

- Anglų kalba - *easy search, simple search, basic search*.
- Nesudėtinga naudotis, į paieškos langelį įrašomi reikiami reikšminiai žodžiai.
- Gaunama daug paieškos rezultatų – to išvengti padeda tinkamai parinkti loginiai jungtukai arba specialieji užklauso formulavimo simboliai.

Įveskite žodį arba frazę	<input type="text" value="ekonomika"/>
Paieškos laukas	<input type="text" value="Įrašo žodis"/>
Žodžiai greta?	☒ Ne ☐ Taip
Paieškos išteklis	<input type="text" value="MRU bibliotekos katalogas"/>
<input type="button" value="Ieškoti"/>	

Informacijos šaltinių paieška

Išplėstinė paieška

- Anglų kalba – *advanced search*.
- Užklausai formuluoti naudojami keli paieškos langeliai
- Padeda susiaurinti paiešką ir gauti tikslesnius paieškos rezultatus
- Galima lanksčiai parinkti kriterijus kaip turėtų būti vykdoma reikšminių žodžių paieška

Paieškos laukas	Įrašykite žodį arba frazę	Žodžiai greta?	Įrašų kiekis
Įrašo žodis	Lietuv* OR Lithuania	☒ Ne ☐ Taip	19409
Įrašo žodis	ekonomik* OR economics	☒ Ne ☐ Taip	1752
Įrašo žodis		☒ Ne ☐ Taip	
Paieškos ištekliai	MRU bibliotekos katalogas		
Surasti įrašai parodomi nuspaudus surastų įrašų kiekio skaičių			Iš viso: 503
			Ieškoti Išvalyti

Informacijos šaltinių paieška

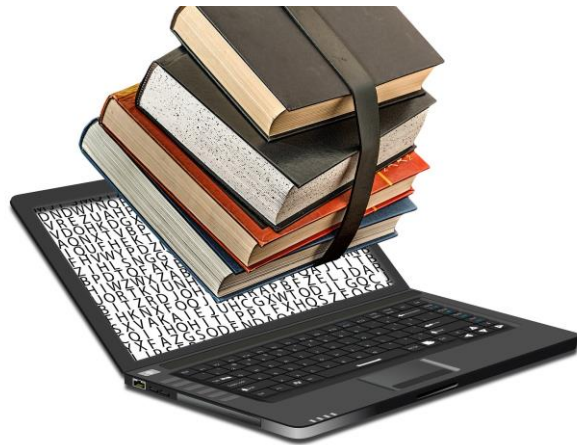
Naršant

- Anglų kalba – *browse*.
- Galima peržiūrėti įvairius dokumentų sąrašus pagal temą, abėcėlę, žurnalų antraštes ar kitus kriterijus.
- Naršoma nuo platesnių temų iki siauresnio rezultato (pvz., žurnalo pavadinimo).
- Naudinga tada, kai tiksliai nežinome, kokios informacijos reikia, arba norime susipažinti su dominančia tema.

Browse publications by subject				Browse publications by title						
Physical Sciences and Engineering	Life Sciences	Health Sciences	Social Sciences and Humanities	A	B	C	D	E	F	G
Chemical Engineering	Agricultural and Biological Sciences	Medicine and Dentistry	Arts and Humanities	H	I	J	K	L	M	N
Chemistry	Biochemistry, Genetics and Molecular Biology	Nursing and Health Professions	Business, Management and Accounting	O	P	Q	R	S	T	U
Computer Science	Environmental Science	Pharmacology, Toxicology and Pharmaceutical Science	Decision Sciences	V	W	X	Y	Z	0-9	
Earth and Planetary Sciences	Immunology and Microbiology	Veterinary Science and Veterinary Medicine	Economics, Econometrics and Finance	Browse all titles						
Energy	Neuroscience		Psychology							
Engineering			Social Sciences							
Materials Science										
Mathematics										
Physics and Astronomy										

Informacijos šaltinių paieška

MRU bibliotekos elektroninis katalogas

1. Atlikite paiešką <https://mru.library.lt>
2. Įsidėmėkite leidinio saugojimo vietą (*leidinių į namus išdavimo vieta, skaitykla, saugykla*)
3. Užsirašykite leidinio šifrą
4. Pagal šifrą susiraskite knygą lentynoje (*lentynose knygos sudėtos tokiu eiliškumu: LT kalba, EN kalba, RU kalba*)

MRU prenumeruojamos duomenų bazės

- MRU biblioteka prenumeruoja daug viso teksto ir bibliografinių duomenų bazių užsienio kalbomis įvairiomis temomis. Jose rasite mokslo žurnalų straipsnius, elektronines knygas, teisės aktus ir teismų praktiką, statistinę informaciją.
- Duomenų bazėmis naudotis gali tik MRU bendruomenės nariai iš Universiteto kompiuterių tinklo arba namuose per **EZproxy** sistemą.

MRU

prenumeruojamos duomenų bazės

- Straipsnius iš duomenų bazių galima parsisiųsti, spausdinti, siųsti e. paštu.
- E. knygas duomenų bazėse galima skaityti online, parsisiųsti jas skaitymui offline (*skirtingose DB skaitymo sąlygos gali skirtis*).
- MRU biblioteka prenumeruoja tik tam tikras duomenų bazės kolekcijas – paieška atliekama visoje duomenų bazės dokumentų aibėje, bet ne visi rasti dokumentai bus prieinami full-text formatu.

MRU institucinė talpykla

- 7 700 dokumentų.
- Knygos (vadovėliai ir monografijos), mokslo straipsniai, mokslinių konferencijų medžiaga, disertacijos ir kt.
- Pasirinkite reikiamą kolekciją.
- Paieškos būdai: teminė, pagal antraštę, pagal autorių.

MRU mokslinės informacijos ištekliai

<https://repository.mruni.eu/?locale-attribute=lt>

Lietuvos akademinė elektroninė biblioteka

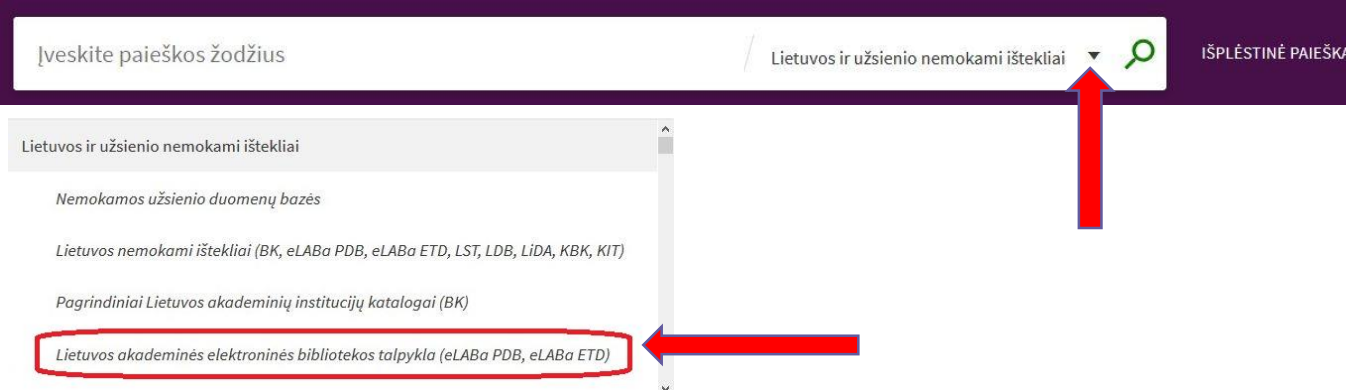
Paieška vieno langelio principu:

- **Lietuvos akademinė bibliotekų elektroniniuose kataloguose** - knygos, moksliniai žurnalai, daktaro disertacijos, CD ir kiti leidiniai, saugomi MRU ir kitų Lietuvos aukštojo mokslo įstaigų bibliotekose. Pasirinkite reikiamą išteklių
- **Lietuvos akademinės elektroninės bibliotekos eLABa talpykloje:**
 - ✓ MRU ir kitų Lietuvos aukštojo mokslo įstaigų mokslininkų publikacijos (*moksliniai straipsniai, knygos, konferencijų pranešimai*)
 - ✓ Lietuvos aukštojo mokslo įstaigose ginti baigiamieji darbai: bakalauro, magistro, daktaro disertacijos ir jų santraukos (*skiriasi prieigos prie darbų peržiūros teisės*)
- **Kituose Lietuvos ir užsienio atviruosiuose ištekliuose.**

Lietuvos akademinė elektroninė biblioteka

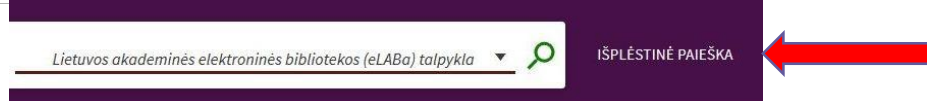
Norėdami ieškoti mokslinių straipsnių ir baigiamųjų darbų:

1. Pasirinkite išteklių:

a)

b) *Nemokamos užsienio duomenų bazės*
Lietuvos nemokami ištekliai (BK, eLABa PDB, eLABa ETD, LST, LDB, LiDA, KBK, KIT)
Pagrindiniai Lietuvos akademinių institucijų katalogai (BK)
Lietuvos akademinės elektroninės bibliotekos talpykla (eLABa PDB, eLABa ETD)

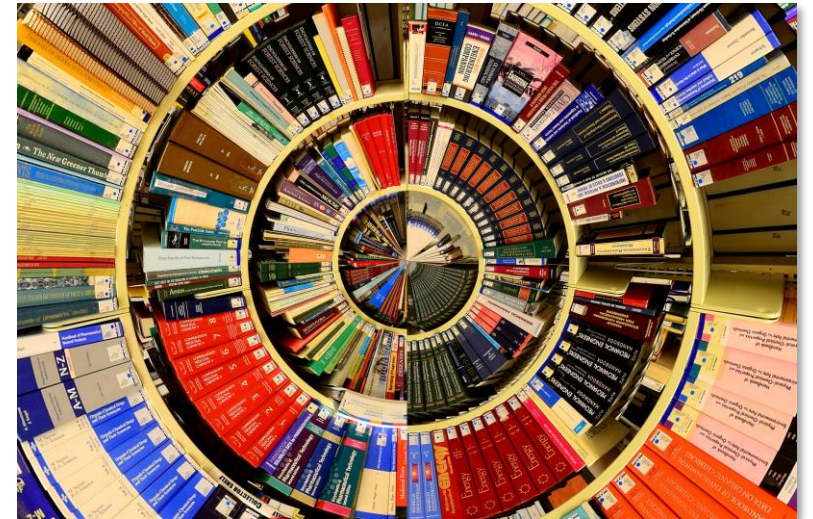
2. Pasirinkite išplėstinę paiešką:

3. Atlikite paiešką įvesdami raktinius žodžius

LNB ištekliai

- [iBiblioteka](#) (jungtinis bibliotekų katalogas)
- [E. paveldas](#) (Lietuvos kultūros paveldo portalas)
- [Europeana](#) (Europos kultūros paveldo portalas)
- [Duomenų bazės](#)
- Privalomasis leidinių egzempliorius

LNB ištekliai

Prenumeruojamos duomenų bazės virtualiems vartotojams

Nacionalinė biblioteka skaitytojams siūlo paslaugą – prisiregistravus su skaitytojo pažymėjimo numeriu naršyti LNB prenumeruojamose užsienio duomenų bazėse ne bibliotekoje.

<https://www.lnb.lt/istekliai/duomenu-bazes/uzsienio/prenumeruojamos-duomenu-bazes-virtualiems-vartotojams>

Atvirosios prieigos žurnalai

Atvira prieiga prie mokslinių žurnalų straipsnių.

- DOAJ <http://www.doaj.org/>
- HighWire Press <http://highwire.stanford.edu/lists/allsites.dtl>
- PLoS <https://plos.org/>
- PubMedCentral <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/>
- Hindawi <http://www.hindawi.com/journals/>

Atvirojos prieigos talpyklos

Atvira prieiga prie straipsnių, knygų, konferencijų pranešimų, bakalauro ir magistro darbų, daktaro disertacijų ir dar nepublikuotų darbų,

- **DOAB** (Directory of Open Access Books) <https://www.doabooks.org/>
- **Open DOAR** <http://www.opendoar.org>
- **ROAR** <http://roar.eprints.org>
- **OAIster** (Union catalog of digital resources) <http://oaister.worldcat.org/advancedsearch>

Atvirosios prieigos talpyklos

- Keletas užsienio universitetuose apgintų baigiamųjų darbų atviros prieigos išteklių:

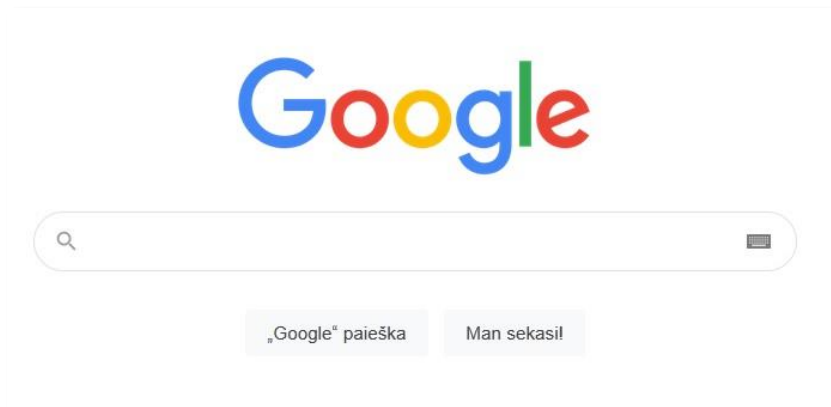
Open Access
Theses and Dissertations

Mokslinės informacijos paieškos sistemos

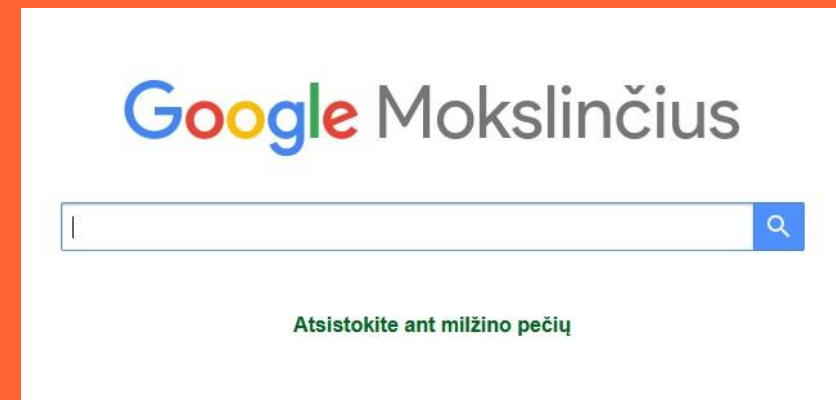
Google

Užklausa „*teisės istorija*“ – apie 10 800 rezultatų.

Google Mokslinčius

Užklausa „*teisės istorija*“ – apie 813 rezultatų.

Mokslinės informacijos paieškos sistemos

- Google Mokslinčius <https://scholar.google.com/>
- Google Books <http://books.google.com>
- Google Patents <https://patents.google.com/>
- Worldwidescience <http://worldwidescience.org/>
- ScienceResearch.com <http://www.scienceresearch.com/>
- CrossRef Metadata Search <http://search.crossref.org/>
- BASE <http://www.base-search.net/>
- Biznar <https://biznar.com/biznar/desktop/en/search.html>
- Mednar <http://mednar.com/mednar/desktop/en/green/search.html>

Rasite daug - prieinama bus tik dalis.

Kur kreiptis, jei turiu klausimų?

MRU bibliotekos tinklalapis

<https://www.mruni.eu/biblioteka/>

Informacinis stalas bibliotekoje

- tel: +370 5 271 4599
- El. paštas: biblioteka@mruni.eu

„Asmeninis“ bibliotekininkas

[Teminis bibliotekininkas](#)

Pagalba bibliotekos tinklalapyje

[DUK](#)

MRU teminiai bibliotekininkai

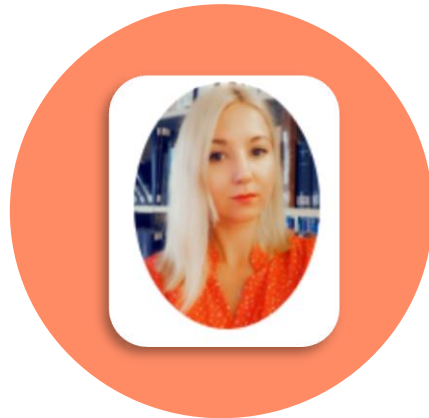
Albertas Olechnovičius

Teisės mokykla

Tel.: +370 5 271 4726

El. paštas: olex@mruni.eu

Kab.: I-037

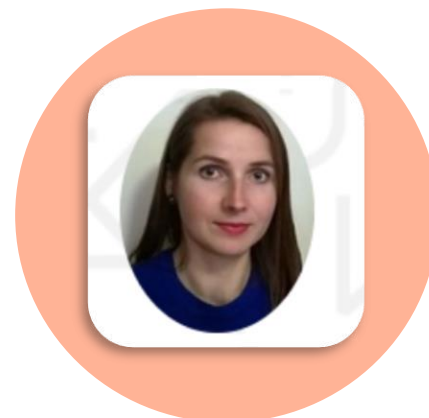
Dalia Mikėnė

Žmogaus ir visuomenės studijų
fakultetas

Tel: +370 5 271 4726

El. paštas: d.mikene@mruni.eu

Kab.: I-037

Loreta Šetbarė

Viešojo valdymo ir verslo fakultetas

Tel.: +370 5 271 4726

El. paštas: loreta@mruni.eu

Kab.: I-037

Benita Sušinskaitė

Viešojo saugumo akademija

Tel.: +370 5 281 405

El. paštas: benita@mruni.eu

Mokymai
Konsultacijos
Kitos paslaugos

Mokymai

Kviečiame jungtis į bibliotekos organizuojamus mokymus:

- Kaip rasti informacijos rašto darbui?
- Akademinis raštingumas
- Mendeley ir Zotero - citavimui ir literatūros sąrašų sudarymui
- Kaip parengti geras pateiktis baigiamojo darbo gynimui?
- ir kt.

Galite užsisakyti

- Teminio bibliotekininko konsultaciją:
 - ✓ nuotolinę konsultaciją per *Skype* arba *MS Teams* arba konsultaciją kontaktiniu būdu;
 - ✓ kreipkitės į savo fakulteto **teminį bibliotekininką** el. paštu arba telefonu +370 271 4726.
- Informacijos paieškos **strategija**.
- Sutarus su dėstytoju pakviesti teminį bibliotekininką į paskaitą.

Daugiau bibliotekoje teikiamų **paslaugų**.

Bibliografinės informacijos tvarkymo programos ZOTERO ir Mendeley

- Nemokamos
- Rastos informacijos bibliografinių duomenų išsaugojimas
- Citavimas ir nuorodos į šaltinį pateikimas rašto darbe
- Bibliografinio/literatūros sąrašo sudarymas
- Citavimo stilių įvairovė (APA, Chicago ir kt.)

<http://www.zotero.org>

<https://www.mendeley.com/>

zotero

Kaip teisingai pateikti nuorodą į šaltinį ir sudaryti bibliografinį/ literatūros sąrašą?

- Vadovaukitės savo fakulteto kursinių, bakalauro ir magistro darbų rengimo ir gynimo metodiniais nurodymais.

Mykolo Romerio
universitetas

Jūsų klausimai?

Sekite mus:

Praktinės užduotys

1. Prisijunkite prie savo asmeninės paskyros MRU bibliotekos elektroniniame kataloge ir pažiūrėkite, kiek šiuo metu knygų turite paėmę į namus.

2. MRU bibliotekos elektroniniame kataloge suraskite knygą ir išsiaiškinkite, kokiuose bibliotekos filialuose ji yra ir koks jos šifras:

Leonas, P. (1995). *Teisės enciklopedijos paskaitos*. Vilnius: Pozicija.

3. MRU bibliotekos elektroniniame kataloge suraskite knygą ir išsiaiškinkite, kokiuose bibliotekos Vilniuje skyriuose ji yra ir koks jos šifras:

Petrauskas, R., ir Štitalis, D. (2000). *Kompiuteriniai nusikaltimai ir jų prevencija: mokomasis leidinys parengtas pagal Tempus Phare projektą „Valstybės pareigūnų rengimas teisinės sistemos reformai Lietuvoje“*. Vilnius: LTA Leidybos centras.

4. MRU institucinėje talpyklos kolekcijoje „MRU eBooks“ raskite vadovėlį ir peržiūrėkite jo turinį:

Bubelis, R., ir Jakimenko, V. (2012). *Logika: I dalis*. Vilnius: Mykolo Romerio universiteto leidykla.

5. MRU bibliotekos svetainėje raskite prenumeruojamų duomenų bazių sąrašą. Pasirinkite Jūsų studijų tematikai tinkamą duomenų bazę ir atlikite paiešką joje.
